

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta podnikatelská

Ústav ekonomiky a managementu

Ing. Hana Jonášová

**ELEKTRONICKÁ VEŘEJNÁ SPRÁVA A JEJÍ MOŽNÝ VLIV
NA PODNIKÁNÍ V REGIONU**

ELECTRONIC PUBLIC ADMINISTRATION AND ITS POSSIBLE INFLUENCE
ON BUSINESS IN REGION

ZKRÁCENÁ VERZE PH.D. THESIS

Obor: Ekonomika a řízení podniku
Školitel: Prof. Ing. Jiří Dvořák, DrSc.
Oponenti: Prof. Ing. Emil Svoboda, CSc.
Doc. Ing. Ilona Obršálová, CSc.
Doc. PhDr. Jan Šelešovský, CSc.

Datum obhajoby: 23. 4. 2004

KLÍČOVÁ SLOVA

Internet, e-obchodování, e-státní správa, veřejná správa, region, informační systém, elektronická komunikace, informační portál, elektronické rozhraní

KEY WORDS

Internet, e-business, e-government, public administration, region, information system, e-communication, information portal, e-boundary line

ULOŽENÍ DISERTAČNÍ PRÁCE

Ústav ekonomiky a managementu FP VUT v Brně

© Hana Jonášová, 2004

ISBN 80-214-2681-0

ISSN 1213-4198

OBSAH

OBSAH.....	3
1 ÚVOD	5
2 FORMULACE PROBLÉMU DISERTAČNÍ PRÁCE	5
3 FORMULACE CÍLŮ DISERTAČNÍ PRÁCE	8
4 METODY POUŽITÉ PRO ZPRACOVÁNÍ DISERTAČNÍ PRÁCE .	8
4.1 METODIKA ZPRACOVÁNÍ PRIMÁRNÍCH DAT	9
4.2 ZPRACOVÁNÍ DAT	10
5 OBSAH DISERTAČNÍ PRÁCE.....	10
6 SEZNAM PŘÍLOH V DISERTAČNÍ PRÁCI	12
7 ZÁVĚR.....	12
7.1 PŘÍNOSY PRÁCE	13
8 LITERATURA.....	14
9 PUBLIKAČNÍ ČINNOST VZTAHUJÍCÍ SE K TÉMATU DISERTAČNÍ PRÁCE	20
10 ŽIVOTOPIS	22
SOUHRN.....	23
SUMMARY.....	24

1 ÚVOD

Úkolem zavedení elektronických služeb ve státní sféře je zefektivnění státní správy, zlepšení kvality služeb pro soukromý i podnikatelský sektor, a v neposlední řadě také zvýšení podpory podnikání a tím zvýšení konkurenceschopnosti podniků. Usnadní se a zlepší veškeré procesy mezi státní sférou a podnikatelskými i soukromými subjekty. Tyto služby mohou být díky vlastnosti vybraného komunikačního kanálu dostupné kdykoliv 24 hodin denně a z jakéhokoli místa. Hlavním zájmem občanů a firem, jako uživatelů správních služeb, je jednoduchý a rychlý informační procurement a transakce, které vedou ke zjednodušení kontaktu se správními úřady. Kritérii pro potřebu elektronizace veřejné správy jsou možnosti zpětné vazby uživatelů, počty návštěvníků nebo množství kontaktů se správními úřady. Pro úspěšné zavedení systémů pro elektronickou veřejnou správu existují dané podmínky ^[10]:

- veřejný přístup,
- možnost výběru kterékoli běžné metody kontaktu,
- ochrana před zneužitím,
- vytváření důvěry uživatelů v kvalitu služeb,
- míra regulace správních procesů (přepřarování nebo optimalizace procesů).

Zavedení elektronických služeb ve státní správě zlepšit kvalitu služeb pro soukromý i podnikatelský sektor a povede ke zvýšení podpory podnikání a tím zvýšení konkurenceschopnosti podniků na domácích i na zahraničních trzích. Zavedení elektronických služeb ve státní sféře zejména usnadní a zlepšit veškeré procesy komunikace mezi státní sférou a podnikatelskými i soukromými subjekty.

Abyste se mohla e-veřejná správa dostatečně rozvíjet, je nutné splnění i jistých organizačních, zákonných a technologických předpokladů a orientace služeb. Mezi zákonné předpoklady se řadí formulace informační politiky, definice pravidel pro přístup a použití elektronických služeb pro občany a obchod a regulace bezpečnostní infrastruktury při používání moderních informačních a komunikačních technologií v podnikatelské sféře, státní správě a samosprávě.

2 FORMULACE PROBLÉMU DISERTAČNÍ PRÁCE

Vláda České republiky ve svém návrhu Státní a informační politiky ^[41] popisuje význam a využití informačních technologií ve veřejné správě i soukromém sektoru takto: „...Nové technologie a sítě umožňují ve srovnání s minulostí kvalitativně i kvantitativně zcela odlišný přístup k informačním zdrojům a k práci s nimi. ... Zajištění příznivých podmínek pro efektivní tvorbu, správu a šíření informací má značný rozvojový potenciál na úrovni malých a středních, ale i velkých podniků,

státní správy i samosprávy. Součástí těchto podmínek jsou i dostupné informační a transakční on-line služby veřejného sektoru, které uživatelům přinášejí konkrétní měřitelné efekty.“

Pro oblast elektronického styku mezi podnikatelským prostředím a veřejnou správou, zjednodušeně e-government, platí, že takový kontakt je pro tyto subjekty na obou stranách mnohem efektivnější, rychlejší a ekologičtější, než klasická podoba osobního jednání, eventuálně písemného styku, která je časově náročná. Dalším kladným efektem e-governmentu je jednoznačné zvýšení transparentnosti jednání, zejména s ohledem na možnost snadné archivace a dokumentace kontaktů, což v konečném důsledku nepochybně povede i ke snížení korupčního prostředí. Kritizovaná netransparentnost jednání a řízení, by tak mohla být úspěšně odstraněna. To by přineslo větší důvěru do obchodních jednání a transakcí a jistotu do právních vztahů, což je jeden z faktorů, který stále silně ovlivňuje rozvoj obchodních aktivit a je mnohdy rozhodujícím činitelem výběru investic zahraničních subjektů u nás.

E-government je definován jako série procesů vedoucích k výkonu státní správy a samosprávy a uplatňování občanských práv a povinností fyzických a právnických osob, realizovaných elektronickými prostředky. Na základě této definice může být několik „typů“ e-governmentu podle komunikujících subjektů:

- stát-občan,
- stát-privátní sféra,
- stát-stát.

Prvním je pohled občana. Ten žádá od veřejné správy stejnou výkonnost jako od komerčních firem se správou on-line. To znamená umožněný přístup 24 hodin denně, sedm dní v týdnu, odkudkoliv a z jakéhokoli zařízení. Dalším úhlem pohledu je pohled soukromého sektoru. Ten hledá místa s možností vytvoření nových podnikatelských příležitostí a obchodních výhod. Bere veřejnou správu jako partnera pro poskytování integrovaných služeb, které umožní vytvořit celou škálu nových služeb pro občana, zákazníka. Posledním je pohled veřejné správy. Ta ve využívání nových technologií vidí možnost změnit vztah k občanům a způsob komunikace s nimi. Chce vtáhnout občany i zástupce soukromého sektoru do on-line diskusí týkajících se regionu apod.

Je nutné si uvědomit, že existuje mnoho informací, ať již externí nebo interní, a že tyto informace musí být systematizovány a v této podobě zveřejněny. Jinak by totiž hledání těchto zdrojů bylo velmi komplikované a zdlouhavé a informace by uživatel dostával neúplné. Jako příklad neúplné informace může sloužit seznam obcí Pardubického kraje na stránkách krajského úřadu. V Pardubickém kraji je 452 obcí, ale na stránkách krajského úřadu je odkaz na webové stránky pouze 32-ti z nich. Návštěvník stránek krajského úřadu tedy získá informaci nepravdivou, protože se na základě těchto údajů může domnívat, že prezentaci své obce pomocí www stránek

využívá pouze těchto 32 obcí. Pravdou ale je, že informace formou webové stránky poskytuje 224 obcí. Tyto obce však musí být hledány jinými cestami, například přes stránky <http://www.mestaobce.cz>. Ani zde ovšem nejsou vyčerpávající a aktuální informace. Paradoxně nejpřesnější a nejpodrobnější informace jsou na serveru <http://cestujme.cz/obcovani/>. Jedná se o soukromou iniciativu se snahou mapovat informace potřebné pro cestovatele po České republice. Žádný z podnikatelů ovšem nemá čas takovýmto způsobem prohledávat různé stránky na Internetu, nehledě na to, že ne každého napadne se podívat na stránku o cestování, když hledá například vhodné místo pro své investice.

Zástupci institucí veřejné správy by si měli uvědomit, že všechny zákony a standardy, vztahující se k této problematice, jsou pouze prvním krokem k tomu, aby informace byly dostupné pro koncového uživatele, v našem případě zástupce soukromého sektoru. Nejde ovšem pouze o to nějakým způsobem splnit své povinnosti dané literou zákona. Ukázkou takového přístupu je většina webových stránek institucí veřejné správy. Nejsou vytvářeny tak aby byly přívětivé pro uživatele a on dostal informace, o které žádá, bez větších problémů a složitého hledání. Nenabízí se mu informace, které potřebuje, a bývá zahlcen „aktualitami“, které nejsou pro jeho podnikání vůbec důležité. Prvotní impuls jak by měly stránky vypadat a co obsahovat by měli dávat uživatelé stránek a ne metodiky navazující na příslušné zákony. Jinak budou stránky veřejné správy stále nepřehledné a podnikatelé je nebudou navštěvovat. Pak se může stát, že regionální instituce budou mít malý vliv na kladný rozvoj podnikání v regionu a tím přeneseně i na přísun financí a spokojenost obyvatel. Je potřeba si uvědomit, že vše se dělá pro podnikatele, občany a komunikaci s nimi. Jinak se situace nikdy nezlepší a nebude doceněna ani práce těch pár provozovatelů, kteří toto již pochopili.

Jednotliví uživatelé Internetu nemohou trávit svůj čas pouze hledáním adekvátních informací, proto je nutné budovat takové systémy, které propojí informace z heterogenních zdrojů (v tomto případě informace potřebné pro rozvoj regionu) a umožní tak uživateli snadný přístup k informacím. Propojení informačních zdrojů s centrálním uzlem (rozcestníkem, portálem) může být živelné nebo řízené. Do kategorie řízený vznik se řadí taková centra, jejichž vznik iniciovala veřejná správa nebo jiná nezisková organizace. Již v období vzniku musí být zřejmé poslání centra, které má přispět k rozvoji regionu určitým standardizovaným postupem. Do kategorie živelný vznik se řadí takové typy webových stránek, které nejsou koordinovány se žádnou složkou veřejné správy. Většinou je hlavním cílem autorů přinést aktuální informace z regionu v oblasti kultury či sportu a turistiky. A jak jsem uvedla v příkladě vyhledávání www obcí Pardubického kraje, dávají tyto stránky v dnešní době někdy i úplnější informace než stránky vytvářené veřejnou správou. Ale popularita těchto serverů není vysoká a nelze proto očekávat, že průměrný uživatel bude tyto stránky znát a využívat je.

Dnes již není ani tak rozhodující technické zázemí jako struktura a informační náplň nabízeného portálu. Náplň portálu by se měla jasně řídit jeho cílem, účelem jeho zprovoznění a cílovou skupinou. Spolu s grafickým vzhledem ovlivňují struktura a informační náplň zájem uživatelů o portál, pohodlí uživatelů a využitelnost portálu. Patrný v této oblasti je dnes trend organizovat informace tematicky, nikoli institucionálně. Ale je důležité aby občané nebyli zavaleni řadou portálů a nebyli nuceni hledat každou část informace jinde. V budoucnosti musí být také kladen důraz na otázky bezpečnosti a důvěryhodnosti nejen budovaných portálů, ale celé elektronické veřejné správy. Nebudou-li budoucí uživatelé považovat celý systém za důvěryhodný a bezpečný, nebudou jej využívat, čímž systém ztratí smysl.

3 FORMULACE CÍLŮ DISERTAČNÍ PRÁCE

Cílem disertační práce je systémové vymezení vztahu podnikatelského prostředí v regionu a veřejné správy, vytvoření nové metodiky tvorby modelu elektronické veřejné správy a reprezentativního vzorku malých a středních firem v regionu a to na základě:

- systémové identifikace subjektů dotazníkovým šetřením,
- rozpoznáváním vhodně vybraných informačních systémů definovaného rozhraní podnikatelské sféry a veřejné správy,
- analýzy současného vztahu veřejné správy a podnikatelské sféry z pohledu elektronické komunikace,
- vytvoření metodiky využívání komunikačního rozhraní postihujícího podnikání v regionu na základě bezpečné elektronické komunikace mezi veřejnou správou a řídicími složkami podniků v regionu s respektováním nových kvalit rozvoje e-ekonomiky,
- příspěvku do metodiky informační podpory podnikání v regionu v souvislosti s nově vznikajícím rozhraním e-business regionu a e-governmentu.

4 METODY POUŽITÉ PRO ZPRACOVÁNÍ DISERTAČNÍ PRÁCE

Při zpracování poznatků a faktů získaných výzkumem se využívají různé analytické metody^[63]:

- klasifikační analýza – vyskytuje se ve dvou formách, a to v tzv. syntetické a analytické klasifikaci,
- vztahová analýza – zjišťuje vztahy mezi jevy, zjišťuje, zda jde o vztahy závislosti (statistické, korelační či funkční) nebo nezávislosti, přičemž lze sílu závislosti kvantifikovat,

- systémová analýza – zkoumá systémy s cílem je pochopit, vysvětlit, zvládnout, zlepšit a zdokonalit a zároveň jevy nezkoumá, jako izolované veličiny,
- kauzální analýza – vyhledává příčiny jevů, nezkoumá však dynamiku systému, jen vliv vnějších činitelů.

4.1 METODIKA ZPRACOVÁNÍ PRIMÁRNÍCH DAT

Pro průzkum postihující podnikání v regionu na základě bezpečné elektronické komunikace mezi veřejnou správou a řídicími složkami podniků v regionu byla zvolena metoda dotazníkového šetření. Při takovém typu výzkumu se zkoumají vlastnosti souborů jednotek určitého druhu a to je doménou statistiky. Charakteristickým raseem statistické práce je to, že si v souladu s účelem výzkumu opatřuje údaje o znacích jednotlivých statistických jednotek, které se pak zpracovávají různými metodami tak, aby vznikly pravidelnosti a zákonitosti projevující se v souboru jako celku. Soubor, který je předmětem výzkumu se nazývá základní soubor, ale v reálu není možné pořizovat údaje o všech jednotkách základního souboru, ale pouze o jednotkách, které jsou určitým způsobem vybrány. Ty pak tvoří výběrový soubor. Prvotními údaji, které se získávají při výzkumech tohoto typu, jsou tedy výběrové údaje (výběrová data). Od výběru se požaduje aby byl reprezentativní, tj. aby z výběrových dat bylo možno provádět dobré úsudky o základním souboru.

Prvořadou pozornost je při výzkumech typu veřejného mínění třeba věnovat etapě pořizování prvotních údajů. Je nutné navrhnout strukturovaný dotazník, vhodně určit typ otázek, které mají být vhodně volené a formulované. Navržený dotazník byl strukturovaný do otázek, přičemž otázky jsou sestaveny podle stanovených cílů šetření. S dotazníkem byl zaslán i průvodní dopis, kde byl respondent seznámen s důvodem vytvoření tohoto dotazníku.

Cílem šetření bylo získat informace od představitelů výrobních firem o intenzitě využívání, potřebnosti vzájemných vztazích s veřejnou správou. Otázky formulované v dotazníkovém šetření pomáhají určit jaké informace od veřejné správy respondenti očekávají. A na základě tohoto výsledku byla navržena struktura informací poskytovaných veřejnou správou pro danou cílovou skupinu.

Dotazník byl rozeslán 800 zástupcům hlavně malých a středních firem v Pardubickém kraji. Vrátilo se 211 vyplněných dotazníků. V každé organizaci byl dotazován jeden respondent.

Zkoumaný soubor dotazníku použitého pro účely tohoto výzkumu se skládá z následujících segmentů (v rámci jednotlivých segmentů jsou nadefinovány i kontrolní otázky):

- obecné identifikační údaje respondenta,

- využívání služeb poskytovaných na Internetu (obecně),
- využívání www veřejné správy,
- elektronická komunikace s institucemi veřejné správy.

4.2 ZPRACOVÁNÍ DAT

Samotnou statistickou analýzu, která byla použita pro zpracování dat, lze rozdělit do tří základních fází. Ve všech fázích byl používáno programové vybavení MS Excel 2000 a UNISTAT.

V první fázi statistického zpracování byly tedy zjišťovány četnosti výskytů odpovědí na jednotlivé testové položky. Ve druhé fázi zpracování byly ověřovány vlastnosti rozdělení pravděpodobností testových výsledků. Na závěr byla zpracována položková analýza, která se zabývá vyšetřením vlivu jednotlivých položek na výsledné hodnocení celého testu. Součástí položkové analýzy jsou i běžné popisné statistiky jednotlivých položek.

5 OBSAH DISERTAČNÍ PRÁCE

1	Úvod	1
2	Současný stav poznání v oblasti řešené problematiky	3
2.1	Zdroje informací dat	3
2.2	Vymezení pojmů	4
2.3	Vymezení pojmu firma, podnik	11
2.4	Technologie používané v komunikaci	14
2.4.1	Internet	15
2.5	Elektronický obchod	20
2.5.1	Modely elektronického obchodování	22
2.5.2	Systémové pojetí elektronického obchodu	26
2.6	Charakteristika modelu veřejné správy	29
2.7	Informační systémy veřejné správy	30
2.7.1	Koncepce komplexní informatizace veřejné správy	31
2.7.2	Legislativa týkající se informatizace veřejné správy	32
2.7.3	Model elektronické veřejné správy	33
2.8	Regionální politika pro rozvoj podnikání	34
2.8.1	Informační a komunikační technologie	37
2.9	Srovnání s vývojem elektronické veřejné správy v zahraničí	39
2.9.1	Austrálie	39
2.9.2	Evropská unie	42

2.9.3	Využití Internetu a služeb e-governmentu v letech 2001-2003	46
3	Cíle disertační práce a metody použité při jejím zpracování	49
3.1	Formulace problému disertační práce	49
3.2	Formulace cílů disertační práce	52
3.3	Identifikace subjektů a analýza vztahu veřejné správy a podnikatelské sféry	53
3.3.1	Metodika zpracování primárních dat	53
3.3.2	Cíl šetření	55
3.3.3	Cílová skupina	55
3.3.4	Scénář šetření	55
3.3.5	Metodika sběru dat	55
3.3.6	Zpracování dat	56
4	Řešení a výsledky disertační práce	59
4.1	Tvorba modelu elektronické veřejné správy pro podnikatelské prostředí regionu	59
4.1.1	Analýza zveřejňovaných informací veřejné správy	59
4.1.2	Orgány státní správy a samosprávy	62
4.1.3	Portály pro podnikatelskou sféru	67
4.2	Vymezení vztahu veřejné správy a podnikatelského prostředí v regionu a veřejné správy	79
4.2.1	Tvorba modelu na základě zpracování dat z dotazníku	79
4.2.2	Četnosti výskytů na jednotlivé testové položky	80
4.2.3	Ověření vlastností rozdělení pravděpodobností testových výsledků	82
4.2.4	Základní statistické charakteristiky škál	84
4.2.5	Položková analýza dotazníku	87
4.3	Modelování vztahu vybraných firem v regionu a veřejné správy	89
4.3.1	Návrh pro tvorbu nového rozhraní e-komunikace podnikatelů a veřejné správy	89
4.3.2	Návrh metodiky správy informačního systému rozhraní e-business regionu a e-veřejné správy	91
4.3.3	Návrh struktury portálu pro podporu podnikání v Pardubickém kraji	92
5	Závěr	96
5.1	Přínos pro teorii	98
5.2	Přínos pro praxi	98
5.3	Přínos pro pedagogickou práci	99
6	Literatura	100

6 SEZNAM PŘÍLOH V DISERTAČNÍ PRÁCI

Příloha 1	Zjednodušená struktura institucí veřejné správy
Příloha 2a	Seznam jednotlivých obcí Pardubického kraje včetně působnosti
Příloha 2b	Obce Pardubického kraje – www adresy
Příloha 3	Dotazník včetně průvodního dopisu
Příloha 4a	Relativní četnosti výskytu odpovědi na jednotlivé testové položky
Příloha 4b	Relativní četnosti výskytu odpovědi na testovou položku 7
Příloha 5	Histogram rozdělení četností výsledků dotazníku
Příloha 6	Kruskal-Wallisův test
Příloha 7	Mikroregiony Pardubického kraje
Příloha 8	Instituce státní správy a samosprávy
Příloha 9	Četnosti výskytu odpovědí na jednotlivé části testové položky 24
Příloha 10	Seznam vybraných podnikatelských subjektů Pardubického kraje
Příloha 11	Analýza www stránek vybraného ministerstva ČR
Příloha 12	Další informační zdroje

7 ZÁVĚR

Zřízení regionálního e-rozhraní jako integrovaného systému informací (typu internetového informačního portálu) pro podnikatele na základě koordinace institucí Regionálního rozvojového centra v Pardubicích zajistí souhrnnou prezentaci a dostupnost informací z veřejnoprávních zdrojů pro podnikovou sféru. Roztříštěné informace se tak soustředí do uceleného systému, a zaručí se tak jejich průběžná aktualizace a rozvoj. Podnikatelé navíc budou mít jistotu, že informace pocházejí z důvěryhodných zdrojů a odpadne jim tak ještě další ověřování zjišťování pravdivosti nalezených informací. Centralizací, utříděním a prezentací všech relevantních informací o podnikání na jednom dostupném a přehledném místě může e-rozhraní výrazně přispět k posílení informační konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů a jejich vývozních schopností.

Veškeré záměry projektu vytvoření e-rozhraní pro malé a střední podniky v Pardubickém regionu lze shrnout do následujících zásadních bodů:

- podpora hospodářského rozvoje a přípravy malých a středních podniků na vstup do evropského hospodářského prostoru,
- vytvoření podmínek pro přijímání podpor ze strukturálních fondů EU,
- využít celé škály podpor z programů podporovaných např. Ministerstvem pro místní rozvoj ČR,
- nabídnout podnikatelům rady jak využívat podpory z dalších oblastí ze zdrojů strukturálních fondů, kde v současné době bude hrát velmi významnou roli agentura CzechInvest,

- komunikovat s podnikatelskou sférou, pro kterou je tento portál určen, a která tak může pomoci i regionu na cestě k ekonomické prosperitě,
- vytváření optimálních podmínek pro podporu moderního řízení firem a přispění ke standardizaci e-rozhraní našich podniků a rozvíjeného evropského hospodářského prostředí.

7.1 PŘÍNOSY PRÁCE

Přínos disertační práce pro teorii je v propojení stávajících přístupů obecné teorie systémů v možné nové systémové hodnocení složitého dynamického, hierarchicky členěného systému sociálně-technického, jimž je podsystém reprezentovaný podnikatelskou sférou (reprezentovaný jejími většinou izolovanými informačními systémy) a sociálně-technický podsystém veřejné správy (reprezentovaný současně budovaným systémem e-governmentu).

V této oblasti je to také vytvoření nové metodiky pro efektivní e-rozhraní informačních systémů na modelech podnikatelského prostředí a prostředí informačních systémů státní správy a samosprávy, která zahrnuje:

- systémovou tvorbu modelu,
- adaptabilní simulaci úlohy vztahu veřejné správy a podnikatelského prostředí v regionu,
- rozpoznávání vztahu e-B a e-G v definovaném prostředí regionu.

Přínos práce je nejen ve vytvoření metodiky návrhu a tvorby rozhraní e-komunikace podnikatelských subjektů sledovaného regionu a veřejné správy, ale také v analýze současného stavu dodržování zákona 106/1999 Sb. a s ním souvisejících předpisů veřejnou správou a v nástinu možného vývoje systémového vztahu modelů elektronické veřejné správy a podnikatelských subjektů a jejich vzájemného působení.

Přínos disertační práce pro praxi je především v naplnění požadavků informačního propojení podnikatelské sféry a informačního zabezpečení funkcí regionu. Vzájemná interakce těchto prostředí vedoucí k rozvoji elektronického obchodování firem s cílem zapojení regionu do ekonomického života a do povědomí využití moderních možností rozvíjející se e-ekonomiky světa. Jde především o:

- zmapování situace současného stavu nabízených informací institucemi veřejné správy na Internetu,
- klasifikace informačních zdrojů podrobnou analýzou www stránek institucí státní správy a samosprávy,
- návrh metodiky dotazníkového šetření pro získávání dat od respondentů zvolených subjektů a tvorba adaptabilního modelu,

- nalezení nové možnosti propojení informačních zdrojů poskytovaných na Internetu a to e-rozhraním na úrovni regionu,
- návrh metodiky vytváření regionálního elektronického komunikačního rozhraní jako modulového otevřeného systému,
- získání strategického náskoku v ovládnutí moderních informačních a komunikačních technologií a tím zvýšení podpory rozvoje a konkurenceschopnosti malých a středních podniků v regionu a vlastního rozvoje moderního řízení samotných firem,
- získání image instituce (RRC) a s tím související rostoucí oboustranná spolupráce s podnikatelským sektorem v regionu.

Poznatky získané při zpracovávání disertační práce budou uplatňovány u studijních oborů Regionální a informační management a Informatika ve veřejné správě ve výuce předmětů Komunikace ve veřejné správě, Informační systémy veřejné správy, Regionální rozvoj a Informační a komunikační systémy.

8 LITERATURA

- [1] *Akční plán realizace státní informační politiky* [online]
<<http://www.micr.cz/scripts/detail.php?id=295>> [cit. 2004-01-23]
- [2] BARRELL, R., LANSBURY, M., PAIN, N. *FDI Study in Central Europe since 1990: An Econometric*. In Working paper of NIESR, London, 1996.
- [3] BARTOŠ, J., SEDLÁČEK, S. k významu výrazů region a regionální. *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Historica 21*, Sborník historických prací IX, Praha: Univerzita Palackého Olomouc, 1981. s. 109–115.
- [4] BEDRNÍK, J. *Egovernment2* [online],
<<http://www.egovernment.cz/cislo2/bedrnik.html>> [cit.2003-11-02]
- [5] BENÁČEK, V. Přímé zahraniční investice v teorii a praxi: aplikace na ČR. In Sborník z konference *Teorie a praxe přímých zahraničních investic*. Praha: Česká společnost ekonomická, 1999.
- [6] Benchmarking E-Government: a Global Perspective [online] URL:
<<http://www.unpan.org/e-government/Benchmarking%20E-gov%202001.pdf>>
[cit. 2003-03-27]
- [7] von BERTALANFY, L. *Člověk-robot-myšlení*. Praha: Svoboda, 1972.
- [8] BLANNING, R., SHAW, M. *Handbook on electronic commerce*. New York: Springer, 2000. ISBN 3-540-67344-X
- [9] DIEPOLT, J. Využití Internetu ve firmách vyžaduje analýzu bezpečnostních rizik. *Business World*, č. 5 ,Praha, 2000.

- [10] *Dokument Portál veřejné správy* (popis projektu-březen 2002). ÚVIS.[online], <<http://www.uvis.cz/uvis/uvis.nsf/pages/projekty>> [cit.2002-06-18].
- [11] DUDORKIN, J. *Systémové inženýrství a rozhodování*. Praha: Vydavatelství ČVUT, vyd. třetí, 1999. ISBN 80-01-01329-4
- [12] DVOŘÁK, J. *Elektronický obchod*. Elektronická skripta VUT v Brně, Fakulta podnikatelská, Brno 2003 a 2004.
- [13] DVOŘÁČEK, M., STUHLÍK, P. *Marketing na Internetu*. Praha: Grada Publishing, 2000, ISBN 80-7169-957-8
- [14] Egovernment. *Elektronizace veřejné správy*, č.1., Praha, 2002
- [15] *E-Government-Projekte der Bundeskanzlei* [online], <<http://e-gov.admin.ch/de/index.php>> [cit.2003-07-15]
- [16] *EUROSTAT - Statistical Office of the European Communities* [online], <<http://europa.eu.int/comm/eurostat/>> [cit. 2003-11-4]
- [17] FRIEDRICH, V., LUKÁŠ, M. *Informační systémy veřejné správy*, Plzeň: Západočeská univerzita Plzeň, 2002, ISBN 80-7082-555-3
- [18] FROULIK *Elektronický obchod a vybrané souvislosti*. [online] <http://froulik.dags.cz/prednaska_2003_12_01.pdf> [cit.2004-02-15]
- [19] GLASNER, K., PASSENBERG, I. E-trhy ještě nevyzrály. In *Computerworld*, č. 2, Praha, 2001
- [20] GovOnline-Customer Focussed Portals main page [online] <<http://www.govonline.gov.au/projects/>> [cit.2003-05-06]
- [21] GURSTEIN, M. *Community Informatics: Enabling Communities with Information and Communications Technologies*. Idea Group Publishing, 2000. ISBN:1-878289-69-1.
- [22] HINDLS, R., HRONOVÁ, S., NOVÁK, I. *Metody statistické analýzy pro ekonomii*, Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-7261-013-9
- [23] HOOVER, E. M., GIARRATANI, F. *An Introduction to Regional Economics*. The Web Book of Regional Science. West Virginia University, Regional Research Institut. [online] <<http://www.rri.wvu.edu/loveridgeintroregsci.htm>> [cit. 2003-07-17]
- [24] HRNČÁREK, A. *Podnikový portál v prostředí Oracle portal*. Diplomová práce. VUT Brno, 2002.
- [25] HUNTLEY, J.A.K et al. Laboratories of De-Regulation? Implications for Europe of American State Telecommunications Policy. *The Journal of Information, Law and Technology JILT*, 1997, vol. 1. <http://elj.warwick.ac.uk/jilt/telecoms/97_1hunt/> [cit.2003-07-05]

- [26] CHLAPEK, D., ŘEPA, V. *Materiály ke strukturované analýze*. Praha: VŠE v Praze, 1997. ISBN 80-7079-260-4
- [27] JANOVEC, J. *Přednášky z předmětu Informační systémy veřejné správy*. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2000
- [28] JAROLÍM, M. Přímé zahraniční investice v teorii a praxi. In Sborník z konference *Teorie a praxe přímých zahraničních investic*. Praha: Česká společnost ekonomická, 1999.
- [29] *Jednotný evropský akt*. Pododdíl IV – Ekonomická a sociální soudržnost, hlava V, článek 130 A.
- [30] KOSIUR, D. *Understanding Electronic Commerce*. 1.vyd. Honolulu: Microsoft Press, 1997. ISBN 1-57231-500-1
- [31] KRAFTOVÁ, I. Převod mikropodniku na rodinného příslušníka. *Účetnictví v praxi*, č.7, Praha, 2001. ISSN 1211-7293
- [32] KUBANOVÁ, J. *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*, Bratislava: Statis, 2003. ISBN 80-85659-31-X
- [33] KUNDEROVÁ, L. *Technologie Internetu v obchodu a podnikání*. [online] <<http://www.mendelu.cz/user/lidak/site3/docs/7prirucka.pdf>> [cit. 2004-01-20]
- [34] *Listina základních práv a svobod* [online] <<http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>> [cit. 2004-01-03]
- [35] MALINOVSKÝ, J. Quo vadis, regione? In *Regionální revue*, č. 1, 1994, s.5–12.
- [36] MATOUŠKOVÁ, Z., HALOUZKA, P., BRANDOVÁ, H., ČERNOCH, J. *Úvod do prostorové ekonomiky*. Praha: VŠE v Praze, 1992. ISBN 80-7079-506-9
- [37] MATOUŠKOVÁ, Z., MACHÁČEK, J., POSTRÁNECKÝ, J. *Regionální a municipální ekonomika*. Praha: VŠE Praha, 2000, ISBN 80-245-0052-3
- [38] McCOLGAN, C. *Integrated Regional Development Support systems*. Evropan Regions Network for the Application of Communications Technology. Project description, 1995
- [39] *Metodický pokyn pro tvorbu doménových jmen* [online] <<http://www.uvis.cz/scripts/detail.php?id=476>> [cit. 2004-01-06]
- [40] MOLNÁR, Z. *Efektivnost informačních systémů*, Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-410-X
- [41] *Návrh nové Státní informační a telekomunikační politiky*. Verze i – září 2003. [online] URL: <http://www.micr.cz/upload_file/20031005123843_SIKP.pdf> [cit. 2003-11-03]
- [42] NETREFOVÁ, H., ŠORM, M. *Metody zvyšování uživatelské přívětivosti informačních systémů*. [online]

<http://akela.mendelu.cz/~hanac/papers/netrefova_sorm_edamba03.pdf>
[cit. 2003-08-30]

- [43] OBERER, J.B. *International Electronic Government Approaches*. 2002
- [44] OTRATA, E. Systém NUTS v Evropské unii a v České republice. In *Veřejná správa '99 – týdeník vlády České republiky*, číslo 31, Praha, 1999.
- [45] PATŘIČNÝ, V., VÁŠA, J. *Integrované projekty venkovských mikroregionů, metodická příručka*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 1998, str. 20
- [46] PEARCE, D.W. a kol. *Macmillanův slovník moderní ekonomie*. Praha: Victoria Publishing, 1992.
- [47] PECÁKOVÁ, I., NOVÁK, I., HERMANN, J. *Pořizování a vyhodnocování dat ve výzkumech veřejného mínění*. Praha: VŠE Praha, 1998. ISBN 80-7079-357-0
- [48] *Podrobná analýza možných variant uspořádání vztahu mezi VS a soukromou sférou v oblasti zajišťování informačních služeb* [online], <<http://www.uvis.cz/uvis/tisk.nsf/>> [cit.2002-09-2],
- [49] POLIÁN, M. *Organizace a činnost veřejné správy*, Praha: Prospektrum, 2001, ISBN 80-7175-098-0
- [50] POLIÁN, M. Vybrané problémy územní samosprávy. In *Veřejná správa 99*, 1999, č.41
- [51] POSPÍŠIL, P., KOCAN, M. Tržní ekonomika. In *E-biz.2001*, roč.2, č.6, s.52-53, ISSN 1213-063X
- [52] *Public Privat Partnership* [online] <<http://www.mfcr.cz/ppp.php>> [cit. 2003-11-15]
- [53] *Regionální informační systém*. Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Výsledná zpráva, 2002.
- [54] RIEGER, F. L. *Administrace*. In: *Slovník naučný*. Praha: I. L. Kober, 1872.
- [55] SKALICKÝ, J. *Elektronické podnikání-e business*. [online] <http://www.kip.zcu.cz/kursy/pri/2003/6_ebus.pdf> [cit. 2004-01-15]
- [56] SOJKA, M., KONEČNÝ, B. *Encyklopedie moderní ekonomie*, Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-78-8
- [57] SONTODINOMO, M., MERČAN, M. Portál státní správy pro podnikatele: Internetový systém pro podnikání a export. In *Sborník konference ISSS*. 25.26.3.2002, Hradec Králové
- [58] *Stagnace e-governmentu?*. In *Výroční zpráva Government Online 2003*. [online] <<http://interval.cy/autor.asp?author=221>> [cit. 2004-02-10]

- [59] *Standard ISVS pro zveřejňování vybraných informací o veřejné správě způsobem umožňujícím dálkový přístup* [online]
<<http://www.micr.cz/scripts/detail.php?id=462>> [cit. 2004-01-13]
- [60] *Strategie regionálního rozvoje České republiky*. Souhrnný dokument schválený vládou České republiky (bod I. usnesení vlády č. 682/2000). [online]
<<http://www.mmr.cz/>> [cit. 2003-11-03]
- [61] TIMMERS, P. *Electronic commerce. Strategies and models for business-to-business trading*. 1.vyd. West Sussex: Biddles Ltd., 1999, ISBN 0-471-72029-1
- [62] TIMMERS, P. Business models for electronic markets. *Electronic Markets Journal*. č.2, 1998. ISSN 1019-6781
- [63] TULKA, J. *Věda a vědecká metodologie 1*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 1995. ISBN 80-85467-77-1
- [64] *Ústava ČR* [online] <<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>
[cit. 2004-01-04]
- [65] VANHOVE, N., KLAASEN, L.H. *Regional Policy: a European Approach*, Avebury: Aldershot, 1987.
- [66] VODÁČEK, L., ROSICKÝ, A. *Informační management. Poslání, pojetí a aplikace*. Praha: Management Press, 1997.
- [67] *Všeobecná encyklopedie*, díl 8, Praha: Diderot, vyd. 1., 1999.
ISBN 80-902723-0-4
- [68] *Vývoj počtu domén druhého řádu*. [online]
<<http://www.lupa.cz/domeny/vyvojrok.php3>> [cit. 2004-02-14]
- [69] WISNIEWSKI, M. *Metody manažerského rozhodování*. Praha: Grada Publishing, 1996. ISBN 80-7169-089-9
- [70] *Zákon 2/1969* [online]
<http://www.mvcr.cz/sbirka/1969/zakon_1q.html#castka_1> [cit. 2003-12-21]
- [71] *Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy* [online]
<<http://www.micr.cz/scripts/detail.php?id=389>> [cit. 2004-01-24]
- [72] *Zákon č.199/1994 o zadávání veřejných zakázek* [online]
<http://mvcr.iol.cz/sbirka/1994/zakon_4q.html#castka_62> [cit. 2004-01-15]
- [73] *Zákon č.26/2000 o veřejných dražbách* [online]
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/703/> [cit. 2003-12-15]
- [74] *Zákon č.517/2002* [online] <<http://mvcr.iol.cz/sbirka/2002/sb179-02.pdf>>
[cit. 2003-12-15]
- [75] *Zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů*

[76] Zásady regionální politiky vlády, přijaté usnesením vlády ČR č. 235 z 8. 4. 1998.

[77] ZVÁRA, K., ŠTĚPÁN, J. *Pravděpodobnost a matematická statistika*. Praha: Matfyzpress, 2002. ISBN 80-85863-93-6

9 PUBLIKAČNÍ ČINNOST VZTAHUJÍCÍ SE K TÉMATU DISERTAČNÍ PRÁCE

Publikace v národních odborných časopisech

Jonášová H.: *Úloha manažera při řízení firmy*. *Ekonomie a management*, ročník V, mimořádné číslo, s.48-51 ISSN 1212-3609

Jonášová H., Brodský Z.: *E-government I.díl* *Marketing magazine*, č. 3/2003, MF Praha 2003, s. 40-41 ISSN 1211-7315

Jonášová H., Brodský Z.: *E-government II.díl* *Marketing magazine*, č. 4/2003, MF Praha 2003, s. 40-41 ISSN 1211-7315

Příspěvky na mezinárodních vědeckých konferencích

Jonášová H., Petr P.: *Změna pohledu managementu na využití informačních systémů vlivem globalizace*. Sborník příspěvků ze XXXIII. mezinárodní vědecké konference Systémovém inženýrství SI 2001, Gaudeamus Hradec Králové, s. 177-183 ISBN 80-7041-422-7

Jonášová H., Šimonová S.: *Posun ve vnímání informačních systémů managementem*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference Veřejná ekonomika a správa 2001, VŠB-Technická univerzita Ostrava, s. 92-96 ISBN 80-7078-936-0

Jonášová H.: *S veřejnou správou elektronicky*. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Public administration and Informatics within public administration 2002, Univerzita Pardubice, s. 75-78 ISBN 80-7194-468-8

Jonášová H.: *Elektronické tržiště a veřejná správa*. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference REGIO 2002/IMPA 2002, MIM Consulting s.r.o., Cheb 2003, s. 93-100. ISBN 80-7082-927-3

Příspěvky na národních vědeckých konferencích

Jonášová H.: *Informační společnost a veřejná správa*. Sborník příspěvků z vědecké konference Aktuální otázky rozvoje regionu, Univerzita Pardubice, FES-KVSR, s. 22-24 ISBN 80-7194-413-0

Jonášová H.: *Elektronický stát*. Sborník příspěvků ze XXXIV. Vědecké konference Systémové inženýrství SI 2002, Gaudeamus Hradec Králové 2002, s. 173-176. ISBN 80-7041-161-9

Jonášová H.: *Manažer v podmínkách nové společnosti*. Sborník z konference Aktuální otázky rozvoje regionů, Univerzita Pardubice 2002, s. 66-68. ISBN 80-7194-481-5

Jonášová H.: *Elektronická veřejná správa jako podpora podnikání*. Sborník příspěvků z konference studentů doktorského studia MendelNet 2002/2003, Konvoj s.r.o. Brno 2003, s. 266-269. ISBN 80-7302-048-3

Jonášová H.: *E-government nejen jako podpora podnikání*. Sborník příspěvků z XXXV. Vědecké konference Systémové inženýrství 2003, Univerzita Pardubice 2003, s.98-100 ISBN 80-7194-559-5

Jonášová H.:

Možný vliv e-governmentu na podnikání v regionu.

Sborník příspěvků z Vědecké konference Hradecké ekonomické dny 2004, Gaudeamus Hradec Králové 2004, s. 71-75 ISBN 80-7041-366-2

Jonášová H., Dvořák J.:

E-government a podpora podnikání při likvidaci použitých výrobků

Sborník příspěvků z 3. konference Optimalizace přepravních toků při likvidaci použitých výrobků, VUT Brno 2003, [v tisku]

10 ŽIVOTOPIS

Ing.Hana Jonášová , Dělnická 456, Pardubice 53301

VZDĚLÁNÍ

1977 - 1981	Gymnázium v Ústí nad Labem
1981 - 1985	Vysoká škola strojní a textilní v Liberci Fakulta textilní obor – Automatizované systémy řízení ve spotřebním průmyslu
Státní závěrečná zkouška	Budování a provoz ASŘ, Základy technické kybernetiky, Technické prostředky automatizace
1995 - 1997	Doplňující pedagogické studium, Univerzita Pardubice
1999 - 2004	Doktorské studium VUT v Brně obor – Řízení a ekonomika podniku
Znalost cizích jazyků	ruský jazyk anglický jazyk

DOSAVADNÍ PRAXE

Září 1986	Plynostav a.s. Pardubice – odborný ekonom
Leden 1992	STROJON s.r.o. Pardubice – samostatný odborný ekonom
Září 1994	ISŠ oděvní Pardubice - učitelka
Září 1997 - dosud	Univerzita Pardubice – odborný asistent

VÝZKUMNÁ ČINNOST

1999 - 2001	Spolupráce na výzkumném záměru „Možné trendy vývoje strojírenských a elektrotechnických podniků se zřetelem na jihomoravský region“
1999 - 2000	Spolupráce na výzkumném záměru „Analýza a modelování sídelních celků a regionů a jejich informačního propojení.“ Dílčí část: Hodnocení podobnosti s využitím metod shlukové analýzy v analýze dat a datových toků.
2003	Spolupráce na výzkumném záměru „Analýza a modelování sídelních celků a regionů a jejich informačního propojení.“

SOUHRN

Disertační práce je výsledkem výzkumu v oblasti elektronické komunikace podnikové sféry, resp. malých a středních podniků, a orgánů státní správy a samosprávy v regionu Pardubického kraje. Propojení informačních zdrojů ovlivňující rozvoj podnikání v regionu je zde chápáno jako elektronické rozhraní typu informačního portálu, které bude podávat a zprostředkovávat relevantní informace podnikatelské sféře v regionu.

V analytické části disertační práce jsou zpracovány a zhodnoceny poznatky současného stavu řešené problematiky. V této části jsou uvedeny základní modely elektronického obchodování, jako jedna z možných forem elektronické komunikace, a je popsána koncepce informatizace veřejné správy v souvislosti s vládním Akčním plánem realizace státní informační politiky a se zákonem o informačních systémech veřejné správy, který významným způsobem vymezuje podmínky pro vytváření a sjednocení informační platformy veřejné správy.

V praktické části disertační práce jsou na základě výzkumu z primárních zdrojů, získaných dotazníkovou metodou, identifikovány informační potřeby podnikatelské sféry regionu Pardubického kraje a současný stav elektronické komunikace s institucemi veřejné správy a využití zdrojů informací poskytovaných na Internetu. K popisu zpracování výsledků výzkumu je použito matematické, verbální i grafické vyjádření. Druhou částí výzkumu je podrobná analýza zveřejňovaných informací na www stránkách institucí veřejné správy. Na základě této analýzy jsou určeny primární informační zdroje navrženého elektronického rozhraní. Závěrem praktické části je navržení modelu a metodika správy elektronického rozhraní pro malé a střední podniky regionu Pardubického kraje, který má za úkol zajistit souhrnnou prezentaci a dostupnost informací z veřejnoprávních zdrojů pro podnikovou sféru.

SUMMARY

The dissertation is the result of the research in the field of electronic communication of business sphere, i.e. small and middle enterprises, and authorities of state administration and self-government in the area of the Pardubický region. The connection of informational sources which influence the development of enterprise in the region is understood here as an electronic boundary line of the informational portal which will provide and transmit relevant information to entrepreneurial sphere in the region.

The knowledge of a current state of solved problems is worked up and appraised in the analytical part of the dissertation. In this part, basic models of electronic trade as one of the possible forms of electronic communication are given, and the conception of information retrieval for public administration referring to the governmental “Action plan for realization of state information politics” and to the law on informational systems of public administration, which defines conditions for creating and unification of informational platform of public administration in an important way, is described.

In the practical part of the dissertation, informational needs of entrepreneurial sphere in the area of the Pardubický region, the current state of electronic communication with institutions of public administration and usage of informational sources provided on the Internet are identified on the basis of the research of primary sources acquired by means of questionnaire method. Mathematical, verbal as well as graphic expression is used for the description of processing of results of the research. Detailed analysis of information published on www pages of the institutions of public administration is the second part of the research. Primary informational sources of the proposed electronic boundary will be determined on the basis of this analysis. The conclusion of the practical part is the proposition of a model and methodics of management of electronic boundary for small and middle enterprises in the area of the Pardubický region whose task is to ensure comprehensive presentation and to provide entrepreneurial sphere with accessibility to the information from public sources.